

DRA1/32274/30.10.2019**Domnule Arus Zsolt Istvan,**

Am primit mesajul adresat Președintelui României, domnul Klaus Werner Iohannis, transmis pe adresa de poștă electronică a Administrației Prezidențiale la data de 29 octombrie a.c. și intitulat PETIȚIE, în care evocați data de 18 decembrie, dată la care în fiecare an se sărbătorește Ziua minorităților naționale, pentru a atrage atenția "asupra problemelor de care se lovesc minoritățile naționale", respectiv pentru a solicita "sprijin în soluționarea acestor probleme".

Răspunzând problematicii ridicate de dumneavoastră, reamintim că la data de 18 decembrie 1992 a fost adoptată, printr-o Rezoluție a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, Declarația cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, religioase și lingvistice. Ca dovadă a recunoașterii importanței acestui document internațional și pentru a reafirma angajamentul pentru susținerea și promovarea respectării drepturilor persoanelor aparținând minorităților de pe teritoriul său, România se numără printre statele care au declarat ziua de 18 decembrie drept Ziua minorităților naționale.

Încă de la preluarea mandatului, Președintele României a marcat Ziua minorităților naționale prin reiterarea angajării ferme în misiunea sprijinirii unei conviețuiri armonioase între minoritățile naționale și majoritatea românească. În perioada primului mandat, Președintele României a promulgat 12 legi care exprimă preocuparea Statului Român pentru păstrarea identității culturale a minorităților naționale, salutând totodată 27 de manifestări de relevanță națională, aniversări și sărbători organizate de către acestea.

În drumul său neobosit de salvagardare a edificiului democratic în mijlocul căruia minoritățile naționale și majoritatea continuă să co-existe pașnic, România s-a arătat în mod constant loială principiilor și valorilor care definesc comunitatea euro-atlantică din care este parte. Totodată, înțelegând riscurile unui regres democratic, considerăm că pentru a lupta eficient împotriva pornirilor xenofobe, șovine sau antisemite, avem nevoie de un angajament comun și constant al tuturor părților dedicate valorilor umaniste. În consecință, considerăm că eforturile oricărui actor dedicat acestei lupte, atunci când au în vedere principiile și valorile

menționate, sunt consonante cu demersurile Președintelui României de a promova dialogul interetnic.

Nu în ultimul rând, menționăm faptul că Președintele României a sprijinit, prin demersuri simbolice, diplomatice și nu doar, fiecare demers închinat Centenarului Marii Uniri la care a fost chemat să participe. Prin aceste eforturi a fost recunoscută încă o dată importanța contribuției pe care minoritățile naționale au avut-o și o au la construirea unui edificiu statal modern și păstrător al unei moșteniri culturale, etnice, lingvistice și religioase unite prin diversitate, dar și prin idealuri comune.

În mesajul dumneavoastră intitulat PETIȚIE atrageți totodată ”atenția asupra problemelor de care se lovesc minoritățile naționale în toate cele 365 zile ale anului”, respectiv solicitați – generic – sprijin în soluționarea acestor probleme.

Astfel, la punctul 1 din mesaj invocați ”atitudinea diferitelor autorități față de minoritățile naționale”, concretizată, în principal, în încălcarea drepturilor acestor minorități, exemplificând cu lipsa formularelor bilingve din unele instituții publice, lipsa personalului cunoscător al limbilor minorităților, o soluție a unei instanțe de judecată din anul 2012¹. De asemenea, arătați că ”din punctul de vedere al drepturilor minorităților naționale, România este o țară cu legi generoase, care însă nu se aplică”. Față de aspectele concrete, din diferite instituții publice (nenominalizate), pe care le supuneți atenției, arătăm că acestea exced competențelor constituționale și legale ale Președintelui României. Totodată, vă învederăm faptul că, pentru soluționarea celor expuse în petiția dumneavoastră, ar trebui să vă adresați, punctual, acelor instituții unde ați constatat cazuri de încălcare a legii, în conformitate cu procedurile stabilite și, în final, instanței de judecată competente material și teritorial.

În ceea ce privește nemulțumirea față de o soluție a unei instanțe de judecată, legea prevede care sunt căile prin care aceasta ar putea fi atacată.

La punctul 2 din mesaj faceți vorbire despre ”limbajul de ură față de minoritățile naționale care inundă spațiul public (...)”. În continuare, vă exprimați nemulțumirea față de atitudinea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, precum și a unor parchete (nenominalizate) despre care afirmați că au tratat cu superficialitate sesizările dumneavoastră.

Și față de aceasta, vă învederăm faptul că cele solicitate, respectiv implicarea în soluționarea problemelor minorităților naționale prin raportare la cele anterior prezentate, exced competențelor constituționale și legale ale Președintelui României. Președintele veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare

¹ La judecătoria Sectorului 1, Dosar nr. 48672/299/2012.

a autorităților publice, dar cu respectarea principiului constituțional al legalității² și al separației puterilor în stat, așa cum rezultă acesta din conținutul art. 1 alin. (4) din Constituția României, republicată: ”(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.”

În partea finală a înscrisului pe care îl intitulați PETIȚIE arătați că nu faceți sugestii și nu formulați solicitări mai concrete, atrageți numai atenția asupra acestor fenomene. Ulterior, ne asigurați de tot suportul pentru realizarea celor solicitate, subliniind că interesul dumneavoastră este asigurarea comunității maghiare de a se bucura de drepturile garantate de Constituție și legile țării.

Față de acest aspect, vă supunem atenției prevederile art. 2 din OG nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petitiilor, cu modificările și completările ulterioare, respectiv: ”În sensul prezentei ordonanțe, prin petiție se înțelege cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poșta electronică, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților și instituțiilor publice centrale și locale (...)”.

Vă rugăm să observați că simpla atenționare asupra unei/unor probleme, nu poate fi considerată petiție, în accepțiunea textului anterior invocat.

Pe de altă parte, subliniem că domnul Klaus Werner Iohannis, Președintele României, nu poate avea în intenție o abordare negativă față de nicio minoritate națională, indiferent care ar fi aceea, întrucât chiar acesta este cetățean român de etnie germană, deci aparține unei minorități naționale.

Totodată, facem precizarea că Președintele României are o bună relație cu minoritățile naționale și, în mod special, cu persoanele de etnie maghiară din România. În sprijinul acestei afirmații, reiterăm argumentele pe care le-am prezentat cu ocazia soluționării dosarului nr. 137/43/2020, care s-a aflat pe rolul Curții de Apel Târgu Mureș, respectiv o serie de declarații ale domnului Klaus Werner Iohannis, în calitate de șef al statului român; ultima declarație relevantă este mesajul transmis cu prilejul Zilei Maghiarilor de Pretutindeni (15 martie 2020)³, în care Președintele României subliniază: ”Am convingerea că putem, împreună, să valorificăm din plin, pentru viitorul prosper al copiilor și nepoților noștri, calitățile pe care românii și maghiarii le-au demonstrat de atâtea ori!”

În februarie 2019⁴, cu prilejul celui de-al XIV-lea Congres al Uniunii Democrate a Maghiarilor din România, adresa invitația ”să se alăture efortului

² La art. 1 alin. (5) din Constituție se stipulează că: ”În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

³ Text disponibil la adresa: <https://www.presidency.ro/ro/media/mesaje/mesajul-presedintelui-romaniei-domnul-klaus-iohannis-transmis-cu-prilejul-zilei-maghiarilor-1584343278>

⁴ Text disponibil la adresa: <https://www.presidency.ro/ro/media/mesaje/mesajul-presedintelui-romaniei-domnul-klaus-iohannis-transmis-cu-prilejul-celui-de-al-xiv-lea-congres-al-uniunii-democrate-a-maghiarilor-din-romania>

comun de a apăra și a consolida democrația liberală din țara noastră”, convins fiind ”că acesta este drumul care va aduce bunăstare și un sentiment de siguranță comunității maghiare din România, așa cum va aduce bunăstare și siguranță tuturor românilor.”

Președintele României a transmis mesaje similare și cu ocazia celui de-al XIII-lea Congres al Uniunii Democrate a Maghiarilor din România (13 mai 2017)⁵, precum și a celui de-al XII-lea Congres al Uniunii Democrate a Maghiarilor din România (17 aprilie 2015)⁶.

La 12 ianuarie 2018⁷, Președintele României a transmis un mesaj similar cu prilejul împlinirii a 450 de ani de la recunoașterea libertății religioase în Transilvania prin Edictul de la Turda.

În iulie 2017, Președintele României a participat la dezbaterile „Coerență și transparență – exemple de bune practici la nivelul județelor Harghita și Covasna” (18 iulie 2017)⁸, eveniment în cadrul căruia a început alocuțiunea rostită cu formularea ”Bună ziua! Jó napot kívánok!”, salutul fiind rostit în română și maghiară și urmat de un mesaj în care a subliniat unitatea, nu dezbinarea⁹.

Totodată, amintim că, în anul 2020, mesajul Președintelui României transmis cu prilejul Sărbătorilor Pascale celebrate de creștinii romano-catolici, reformați, unitarieni și evanghelici și al Sărbătorii Floriilor celebrate de creștinii ortodocși (11 aprilie 2020)¹⁰ s-a încheiat cu ”Cristos a înviat! / Frohe Ostern! / Kellemes Húsvéti Ünnepeket!”.

Față de unele dintre exemplele prezentate, dar și în alte situații care nu au fost expuse, vă rugăm să observați că Președintele României utilizează, în cadrul aceluiași discurs, salutul atât în limba română, cât și în limba cetățenilor români de

⁵Text disponibil la adresa: <https://www.presidency.ro/ro/media/comunicate-de-presa/mesajul-presedintelui-romaniei-domnul-klaus-iohannis-transmis-cu-ocazia-celui-de-al-xiii-lea-congres-al-uniunii-democrate-a-maghiarilor-din-romania>

⁶Text disponibil la adresa: <https://www.presidency.ro/ro/media/agenda-presedintelui/mesajul-presedintelui-romaniei-domnul-klaus-iohannis-transmis-cu-prilejul-celui-de-al-xii-lea-congres-al-uniunii-democrate-a-maghiarilor-din-romania>

⁷Text disponibil la adresa: <https://www.presidency.ro/ro/media/mesaje/mesajul-presedintelui-romaniei-domnul-klaus-iohannis-transmis-cu-prilejul-implinirii-a-450-de-ani-de-la-recunoasterea-libertatii-religioase-in-transilvania-prin-edictul-de-la-turda-din-ianuarie-1568>

⁸Text disponibil la adresa: <https://www.presidency.ro/ro/media/agenda-presedintelui/alocutiunea-presedintelui-romaniei-domnul-klaus-iohannis-sustinuta-in-cadrul-dezbaterii-coerenta-si-transparenta-exemple-de-bune-practici-la-nivelul-judetelor-harghita-si-covasna>

⁹ ”(...) Vom putea să trăim cu toții în acea Românie în care să ne simțim împliniți doar când țara noastră își va atinge potențialul, adică atunci când cetățenii săi, indiferent de etnie, se vor simți încurajați să își canalizeze energiile spre ceea ce îi unește, nu spre ceea ce îi dezbină.

Faptul că ne-am întâlnit astăzi, în acest cadru, nu poate decât să întărească **convingerea că românii și maghiarii au de împărtășit și altora experiența de a trăi în armonie într-o Europă a valorilor. Vă mulțumesc!**”

¹⁰Text disponibil la adresa: <https://www.presidency.ro/ro/media/mesaje/mesajul-presedintelui-romaniei-domnul-klaus-iohannis-transmis-cu-prilejul-sarbatorilor-pascale-celebreate-de-crestinii-romano-catolici-reformati-unitarieni-si-evanghelici-si-al-sarbatorii-floriilor-celebreate-de-crestinii-ortodocsi>

altă etnie. Acest gest este o dovadă clară a apropierii față de aceste minorități și trebuie interpretat în sens pozitiv.

În concluzie, față de aspectele sesizate în mesajul dumneavoastră intitulat PETIȚIE referitoare la atitudinea diferitelor autorități față de minoritățile naționale, respectiv la limbajul de ură față de minoritățile naționale, considerăm că fiecare faptă individuală trebuie sesizată autorităților competente și sancționată conform legii, de fiecare dată când cadrul legal permite acest lucru.

Președintele României își exercită rolul constituțional de a veghea la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice în limitele prevăzute de Legea fundamentală. În același timp, respectarea Constituției constituie o obligație în sarcina tuturor autorităților statului, potrivit competențelor lor, întrucât potrivit art. 1 alin. (5) din Constituție "În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie", iar potrivit art. 142 alin. (1) din Constituție, "Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției". În acest context, reiterăm faptul că respectarea drepturilor minorităților naționale, parte integrantă a drepturilor omului care sunt universale, nu este negociabilă într-o societate democratică.

Prin rolul și atribuțiile conferite de Constituție, Președintele României va folosi, în continuare, toate pârghiile de care dispune pentru promovarea și sprijinirea drepturilor minorităților naționale. Prin urmare, orice efort care se înscrie în coordonatele trasate prin legile statului român și Constituția României, respectând totodată acordurile și tratatele europene internaționale la care România este parte, va avea un partener de încredere în Președintele României.

10.12.2020

Cu stimă,

Consilier de Stat
Gabriel-Cristian Piscociu

